

MATTIS TEUTSCH JÁNOS (1884-1960)

Házak fával, 1908-1910 körül | Houses with a Tree, around 1908-1910

Olaj, karton | Oil on cardboard, 46 x 48,5 cm

Jelzés nélkül | Not signed

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- ! Mattis Teutsch és a Der Blaue Reiter. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2001. kat.: F 5.
- ! Remekművek egy magángyűjteményből. Mattis Teutsch János. Virág Judit Galéria, Budapest, 2021. június 12. – július 30., kat.: 2.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- ! Remekművek egy magángyűjteményből. Mattis Teutsch János. Szerk: Szeredi Merse Pál. Virág Judit Galéria, Budapest, 2020. 35. oldal, kat.: 2.

Kezdő ár | Starting price: 15 000 000 Ft / 37 975 EUR

Becsérték: 24 000 000 – 30 000 000 Ft

Estimate: 60 759 – 75 949 EUR

„Első alkotói periódusának fókuszában szülőföldjének tájalmánya állt. Festményei, amelyek az 1910-es évek közepétől kezdve egészen 1918-1919-ig készített, nem naturalisztikus tájbrázolások, hanem az expresszionizmus eszköztárát felhasználó, a természetet a vásznon szín- és formaritmusok, zenei harmóniák és személyes érzelmek mentén újra-teremtő, egyéni hangvételű alkotások. A képein megjelenő táji elemek, főként fák, egyes értelmezések szerint antropomorfikus szimbólumok, amelyek önálló életet élnek Mattis Teutsch személyes mitológiájában.”

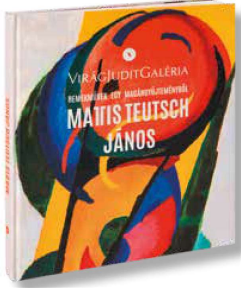
Részlet Szeredi Merse Pál: Avangárd a Kárpátok alatt. Mattis Teutsch János élete és művészete c. tanulmányából

1. Enteriőr-fotó Mattis Teutsch brassói kiállításáról, 1919

EGY TUDATOS ÉLETMŰ

1. A Mattis Teutsch János életművét bemutató kiadvány címlapja, 2020

„Mattis Teutsch egész életében külön úton járt a művészeti fősodortól. Sem az avantgárd művészeti csoportok dinamikája, sem a műtárgypiac nem befolyásolta stílusát. Egy megkérdőjelezhetetlen művészetelméleti konstrukció határozta meg alkotásainak vizuális és tartalmi kérdéseit. Munkássága számos, a látvány alapján egymástól jól elkülöníthető periódusra osztható, azonban a mögöttes eszmei, ideológiai tartalom tekintetében a hatalmas életmű egyáltalán nem fragmentált.

Az 1910-es évek vibráló tájképei, az első háború utáni évek totális absztrakcióba hajló *Lelki virágai*, a késő 1920-as évek monumentális figurális kompozíciói, valamint az 1940–1950-es évek »konstruktív realista« életképei mind egy koherens művészi program mentén jöttek létre, amelyet Mattis Teutsch élete során több elméleti írásában is kifejtett. Művészetének kiindulópontja mindig az ember volt, célja pedig az »új ember« megalkotása. Ebből a pozícióból nyúlt a tájkép műfajához, a totális absztrakcióhoz és a konstruktívizmus formakincséhez

egyaránt. Baloldali elkötelezettség vezérelte munkájában, azonban nem a forradalmi tett, hanem a gondolatok és ideák átadása és a társadalom organikus átforgatása volt a célja. Világnézetébe számos kortárs filozófiai és spirituális gondolatot is beépített. Művészetét az organikus és tudatos belső logika mentén felépített jellegéből adódóan egyik nemzetközi avantgárd irányzathoz sem rendelhetjük hozzá egyértelműen. Mattis Teutsch az 1910–1920-as években szoros együttműködésben dolgozott több olyan expresszionista

5. Alekszej Javlszskij: Az Oy völgye, 1912
Hamburg, Kunsthalle

6. Vaszilij Kandinszkij: Tájkép, 1910
New York, Guggenheim Múzeum

2. A MA 1917. februári száma Mattis Teutsch linómetszeteivel

3. Mattis Teutsch festményeinek reprodukciói a MA 1918. novemberi számában

4. Mattis Teutsch szülőháza, 1908-1910 körül
Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum

és konstruktivista csoporttal is, mint Kassák Lajos budapesti *Ma* folyóirata és galériája, a Herwarth Walden által vezetett berlini *Der Sturm*, a *Novembergruppe*, vagy a bukaresti *Contimporanul*, *Punct* és *Integral* folyóiratok. Ugyanakkor művészetét nem befolyásolták az adott csoportok manifesztumaiban megfogalmazott elvek: minden esetben az ő művészete találta meg a helyét az adott csoport elképzelései között. Művei ennek ellenére vizuálisan és tartalmilag is szoros párhuzamba vonhatók az avantgárd művészet nemzetközi irány-

zatainak alakulásával. Az első világháború idején készített alkotásai az expresszionista ösztönművészeti (*Gesamtkunstwerk*) elképzelésekhez hasonlóan, zenei harmóniák vizuális leképezései. Tárgynélküli kísérletei, az *Érzetek* és a *Lelki virágok*, a korai német expresszionizmus mellett a korabeli absztrakt irányzatokkal is rokoníthatóak. Az 1920-as évek második felében megkezdett figurális képsorozata, és az azt követő elképzeléseit bemutató 1931-es *Kunstideologie* (Művészetideológia) című kötete, a nemzetközi konstruktívizmus, és min-

denekelőtt a Bauhaus művészetelméleti elvei között találja meg helyét. A második világháború után készített alkotásai a szürrealizmus szimbólumteremtő, és a valóság különböző síkjait egymásra montázsoló technikáival mutatnak rokonságot. Szociálisan elkötelezett és sajátos realizmussal megalkotott kései műveinek kontextusát pedig elsődlegesen nem a szovjet szocialista realizmus, hanem a nyugati művészetben az 1930-as évektől kezdve jelen lévő újrealizmus különböző irányzatai között jelölhetjük ki."

Részlet Szeredi Merse Pál: Avantgárd a Kárpátok alatt. Mattis Teutsch János élete és művészete c. tanulmányából